

інтеграції природничих, економічних і гуманітарних знань. Науково-природничий і виробничо-технологічний аспект повинен бути обов'язковим при розробці будь-яких програм з економіки і екології. Це буде сприяти подоланню давньої проблеми, на яку звертав увагу ще В. Вернадський і пізніше лауреат Нобелівської премії В. Леонтьєв щодо непорозумінь між представниками природничих і гуманітарних наук.

Новий напрям економічної науки — *холістична економіка*, — сформований у середині минулого століття групою вчених (Торстейн Вебнел, Уеслі Мітчелл та ін.) сьогодні є особливо актуальним. Отже, маємо поставити питання. Як швидко сучасна економічна наука буде спроможна сприймати суспільну економічну діяльність як цілісну динамічно функціонуючу систему, що включає поряд з грошовою цінністю створеною людиною також цінності, надані Природою з її морально-етичним імперативом? Покладемо надії на нове покоління економістів, яке звільниться з полону грошово-матеріальної моралі — «економічна доцільність» (грошова вигода) поза все.

На жаль, за роки незалежності України вирішення таких питань у навчальних економічних ВНЗ погіршилися: різко скоротилась навчальна база і, навіть, дисципліни природничо-технологічного і екологічного спрямування скорочені чи навіть виключені з переліку обов'язкових.

Чи узгоджується це з університетською освітою? З цим необхідно визначатись.

О. Д. Колотило, канд. екон. наук,
доцент кафедри страхування

ЗАСТОСУВАННЯ АКТУАРНИХ РОЗРАХУНКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАХОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ»

Практичний досвід вітчизняного страхового ринку останнього десятиріччя свідчить про активний пошук страховиками різноманітних фінансових методів у забезпеченні страхових зобов'язань. На жаль, питання платоспроможності (надійності забезпечення страхових зобов'язань), в умовах зростаючої національної та глобальної конкуренції, з року в рік лише загострюється, засвідчуючи економічну недостатність лише фінансових методів.

З огляду на ймовірнісний характер страхової діяльності, все більше уваги страховики приділяють пошуку методів математичного прогнозування майбутніх виплат. Цей напрямок найбільш плідно опрацьовується у передових країнах ринкової економіки з застосуванням теоретичної бази апарату актуарних розрахунків.

У зв'язку з сучасними тенденціями до модернізації вітчизняної освіти в напрямку Болонської декларації, доцільно сприяти впровадженню у навчальний процес власних наукових розробок викладачів як інноваційного фактору підвищення інтелектуального потенціалу студентів.

У цьому напрямку, під керівництвом зав. кафедри страхування проф. С. С. Осадця, з використанням актуарних теоретичних положень дисертації автора, колективом викладачів була розроблена дисципліна «Фінансове забезпечення страхових зобов'язань» для магістерської програми «Страховий менеджмент».

Програмою предмета передбачено викладання основ актуарних розрахунків для оцінки страхового ризику, що сприяє більш сучасному розумінню концепції сутності технологічного процесу формування і використання коштів страхових резервів, інвестування та забезпечення платоспроможності страховика. Такий підхід до викладання дисципліни дозволяє враховувати не лише математичні характеристики ризику, а й метрологічні фізичні величини сучасних систем вимірювання об'єктів страхування.

Зазначимо, що така складова програми сприяє коректному засвоєнню дефініцій визначень і термінів професійної лексики, що слугує ефективному спілкуванню між страховиком і страхувальником, а також, різними суб'єктами-спеціалістами страхової інфраструктури.

Плідність прийнятої концепції змісту і методів викладання дисципліни засвідчена зацікавленістю практиків страхової справи та включенням її до навчальної програми з набуття другої вищої економічної освіти.

Зважаючи на те, що сфера реалізації знань з актуарних розрахунків у оцінці ймовірнісних характеристик ризику в сучасній економіці не обмежується страхуванням, а дозволяє їх з успіхом застосовувати у банківській, фондовій, інвестиційній, пенсійній справах, згадана дисципліна читається і магістрам за програмою «Фінансовий менеджмент».

З метою відпрацювання практичних навичок студентам обох магістерських програм під час проходження виробничої практики надається можливість, в межах індивідуальних робіт, актуарно дослідити механізми фінансового забезпечення страхових зо-

бов'язань суб'єктів страхового договору, виявити та запропонувати найбільш економічно зважені варіанти страхових угод.

Це дозволить майбутнім вітчизняним спеціалістам більш впевнено працювати у середовищі як національного, так і світового ринку.

Г. Копил, викладач кафедри німецької мови

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ З МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІКИ

З динамікою соціально-економічного розвитку суспільства якісно та суттєво змінюється зміст професійної компетентності фахівця — у сенсі його ємності. Ринкові умови економіки висувають нові вимоги до фахівця нового типу, який, щоб бути конкурентоспроможним, має володіти сумою навичок, вмінь, якостей, які виражаються у відповідних компетенціях (наприклад, фахова, інформаційна, методична, соціальна, соціокультурна, комунікативна і т. ін.). Звичайно, всі елементи і види професійної компетентності існують у взаємозв'язку і єдності. Їхній поділ можливий тільки умовно, як теоретична схема, що показує складну побудову професійної культури фахівця. У діяльності вона завжди виявляється цілісно. У цьому її принципово важлива особливість. Вищий рівень розвитку культури фахівця припускає відповідну ступінь сформованості його професійної компетентності.

Фахові компетенції формуються безпосередньо у процесі вивчення фахових дисциплін. Серед нових компетенцій економіста, продиктованих часом, можна назвати такі, які пов'язані з міжнародною економічною діяльністю, а саме з мовно-комунікативною. Це інтеркультурологічна компетенція, яка включає, окрім знань іноземної мови, розуміння інтеркультурологічного змісту тексту, сказаного іноземною мовою, що передбачає, в свою чергу, знання таких видів культур, як загальної (етнічної), мовно-комунікативної та підприємницької.

Цю компетенцію можна з успіхом розвивати при правильній методико-педагогічній побудові занять з іноземної мови, активізуючи навчальний процес. У процесі таких занять досягаються дві мети — дидактична та педагогічна. Це означає, що мета таких інтеркультурологічно налаштованих занять полягає не тільки у